

177

19/10 16: 1. Beh. af F. t. Finanslov f. 1917—18.

udmærket god Plads til ved Siden af. Disse Tal vil vise ærede Medlemmer, hvor forkasteligt det er, at Statens Initiativ og det private Initiativ endnu ikke er vaagnet paa dette Punkt. Og jeg vil ud fra disse Kendsgerninger spørge den højtærede Minister, om han vil være villig til ved anden Behandling at faa en særlig Bevilling ind til dansk biologisk Station under Dr. Johannes Petersens Ledelse, saaledes at han kan arbejde med det Formaal for Øje at skaffe det danske Samfund at vide, hvorledes man rationelt skal udnytte disse over 55,000 ha Ferskvandsareal her i Danmark. Jeg skal til Oplysning nævne, hvilke Opgaver en eventuel Kommission skulde behandle. Den skulde f. Eks. undersøge, hvorledes man rationelt skulde udnytte de store vestjyske Aaer og Gudenaen til Fangst af Laks, Aal og Ørred. Det, der nu foregaar, er i alt væsentligt Virksomhed paa bedste Beskub. Den skulde undersøge vore Søers forskellige Beskaffenhed, og hvilke særlige Fisk hver enkelt Sø bør befolkes med. Den skulde dernæst undersøge, hvorledes de utallige Smaadamme bør udnyttes, f. Eks. til Fiskeavl eller til Krehseavl. Der er for det danske Landbrug meget store Penge at tjene, naar først man kommer ind paa ogsaa at udnytte Ferskvandsarealet. For ikke at blive misforstaaet vil jeg her indskyde, at dette ikke har noget at gøre med det forholdsvis beskedne, men meget nyttige Arbejde, som Magister Otterstrøm foretager — og som han agter at afslutte i dette Aar — ved sine Undersøgelser af Furesøen og andre nordsjællandske Søer.

Efter disse Bemærkninger vedrørende Erhvervslivet skal jeg gaa over til et andet Spørgsmaal, som jeg kortelig berørte under Finanslovbehandlingen i Fjor, idet jeg spurgte den højtærede Justitsminister, om han maatte være villig til at forhandle med sagkyndige om, hvorvidt man ved Hjælp af Lovgivningen kunde formindske Antallet af vort Lands sindssyge og aandssvage og andre lignende Borgere, som vi vel med et fælles Ord kan kalde Samfundets Stakler. Jeg ved ikke, om der er foretaget noget i denne Sag, men formoder, at det ikke er sket — det høje Ministerium har jo haft særdeles mange og meget vigtige Ting at varetage. Men da

det forekommer mig, at det vil være let at bevise overfor det høje Ting, at dette Spørgsmaal er et Samfundsanliggende af allerstørste Betydning, vil jeg i Aar forny mit Spørgsmaal, men i en lidt mere bestemt Form. Betydningen af denne Sag fremgaar bl. a. af dens økonomiske Rækkevidde, saaledes som den viser sig paa Finanslovsforslaget. Paa dette foreslaas der følgende Summer til alle disse Mennesker, som jeg kalder Samfundets Stakler: 897,000 Kr. til aandssvage, 150,000 Kr. til vanføre, 232,000 Kr. til blinde, 353,000 Kr. til døvstumme, 2,216,000 Kr. til sindssyge, 20,000 Kr. til Alkoholister — man har ikke rigtig opdaget, hvor stort et Onde Alkoholismen er — 808,000 Kr. til forsømte og forbryderiske Børn, 1600 Kr. til Epileptikere — denne Bevilling viser, at man heller ikke ser, hvilken frygtelig Fare for Samfundet Epileptikerne er. Alle disse Summer bliver tilsammen 4,680,000 Kr., som alene Staten har at udrede i Anledning af, at vi har disse Samfundets Stakler. Men til denne meget store Sum maa føjes alle de Udgifter, som de private har — og det er sikkert endnu meget større Udgifter —, og fremdeles alle de Udgifter, som disse Mennesker forvolder Samfundet, inden det erkendes, at de er aandssvage, sindssyge eller Alkoholister; det er nemlig fra disse Menneskers meget store Skare, at det overvejende Antal af Forbrydere og andre Lovovertrædere rekruterer. Hvis vi altsaa skulde gøre det økonomisk rigtigt op, maatte vi ogsaa undersøge, hvor stor en Procentdel af Udgifterne til Straffeanstalter, bl. a. de saakaldte Forbedringshuse, til Fængelsvæsenet i det hele taget, til Politi og Straffedomstole der falder paa disse Mennesker. Det vil vise sig, at Samfundet i Anledning af, at det ikke foretager sig noget paa dette Punkt, øser mægtige Summer ud, som delvis kan spares. Den økonomiske Side af denne Sag er imidlertid for mig kun en Biting; jeg lægger meget større Vægt paa de Lidelser, som saadanne Mennesker dels selv maa udstaa, dels bereder andre, først deres nærmeste daglig, indtil det erkendes, at de er syge, dernæst fjernere Personer ved de Forbrydelser, de begaar, og det hele Samfund. Nu tror mange Mennesker, at dette Spørgsmaal løses af sig selv, naar Samfundsforholdene for-